

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

ANAYASA HUKUKU - PRATİK ÇALIŞMA

II. Öğretim Öğrencileri

26 Kasım 2018

- Anayasaların Yapılması ve Değiştirilmesi -

OLAY: Ulusal düzeyde yayın yapan bir televizyon kanalında, “*Türkiye’de Yaşanan Askeri Darbelerin Sonuçları*” başlıklı bir açığoturma programı gerçekleştirilmiştir. Bu programa katılan iki anayasa hukuku profesöründen Prof. S, 1960 askeri darbesi sonrasında yapılan 1961 Anayasası ile 1980 darbesi sonrasında yapılan 1982 Anayasası’nın kendilerinden önceki anayasalardan farklı ve yeni birer anayasa olduklarını belirtmekle birlikte, bu anayasalar arasında hem yapılış usulü, hem de içerik olarak ciddi farklılıklar bulunduğunu dile getirmiştir. Prof. S, 1961 Anayasası’nın egemenlik yetkisini kullanan askeri konsey tarafından yapılan yeni bir anayasa olduğunu ve 1982 Anayasası’na göre daha demokratik bir yöntemle yapıldığını belirtmiştir. Bu görüşüne dayanak olarak da 1961 Anayasası’nın toplumun birçok kesiminden temsilcinin katıldığı bir meclis tarafından yapılmasını göstermiştir. Prof. S’ye göre 1961 Anayasası’nın yapılışı, bu yönüyle 1787 tarihli ABD Anayasası’nın yapılışına benzemektedir. Programa katılan diğer anayasa hukukçusu Prof. K ise, S’nin 1961 Anayasası’nın yapılış usulü bakımından 1982 Anayasası’ndan daha demokratik olduğuna ilişkin görüşüne karşı çıkarak, her iki anayasanın da yapılış usulü bakımından demokratik olmadıklarını ifade etmiştir. Ayrıca Prof. K, 1982 Anayasası’nın özü itibarıyla yeni bir anayasa olmadığını, halkın seçtiği temsilcilerden oluşan yasama organının yürürlükteki anayasadan kaynaklanan yetkisini kullanarak 1961 Anayasası’nda bazı değişiklikler yaptığını, dolayısıyla 1982 Anayasası’nın, 1961 Anayasası’nın bazı yönleriyle değiştirilmiş bir şekli olduğunu ileri sürmüştür. K, bu görüşlerine dayanak olarak 1982 Anayasası’nın içeriğindeki birçok hükmün 1961 Anayasası’nda da düzenlenmiş olmasını göstermiştir.

Sorular:

- 1- Prof. S, “egemenlik yetkisini kullanan askeri konsey” ve “yeni birer anayasa” ifadeleriyle hangi kavramları kastetmektedir? Açıklayınız.
- 2- Prof. S’nin, 1961 Anayasası’nın yapılış usulü bakımından 1787 tarihli ABD Anayasası’na benzediği yönündeki iddiasına katılıyor musunuz? Gerekçeli olarak açıklayınız.
- 3- Prof. K’nın 1982 Anayasası’nın yeni bir anayasa olmadığına ilişkin görüşünü ve buna yönelik gerekçesini, birinci soruya verdiğiniz cevapla bağlantılı olarak değerlendiriniz.
- 4- Prof. K’nın görüşlerini de dikkate alarak, yürürlükte bulunan 1982 Anayasası, halen görevli bulunan yasama organı tarafından tamamen değiştirilebilir mi? Tartışınız.